

Maatilan turvallisuusilta
14.7.2026
Askola

Varautuminen

Varautuminen toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön jatkuminen ja mahdollisesti tarvittavat tavanomaisesta poikkeavat toimenpiteet häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Varautumistoimenpiteitä ovat mm. valmiussuunnittelu, jatkuvuudenhallinta, koulutus, valmiusharjoitukset jne.

Valmiussuunnittelu

Valmiussuunnittelussa selvitetään mm. häiriötilanteiden ja poikkeusolojen vaikutukset organisaation tehtäviin ja toimintaan, toiminnassa ja tehtävissä tapahtuvat muutokset, toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja toimenpiteet normaalioloihin palaamiseksi.

Valmiussuunnittelun yksi tärkeä osa on valmiussuunnitelman teko.

Häiriötilanne

Häiriötilanne on uhka tai tapahtuma, joka vaarantaa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja tai tehtäviä hetkellisesti. Tilanteen hallinta edellyttää viranomaisten ja muiden toimijoiden tavanomaista laajempaa tai tiiviimpää yhteistyötä ja viestintää.

Poikkeusolot

Poikkeusolot on valmiuslaissa tarkoitettu yhteiskunnan tila, jossa on vakavien häiriöiden tai uhkien vuoksi tarpeen mahdollistaa viranomaisten tavanomaisesta poikkeava toimivaltuuksien käyttö. Eri poikkeusolojen vaikutus viranomaisten toimintaan vaihtelee viranomaisen ja poikkeusolon laadun mukaan.

Varaaminen

Normaalioloissa valmiussuunnittelun yhteydessä tehtävä toimenpide, jolla esim. varattu henkilö kohdennetaan viranomaisten määräämään käyttöön poikkeusoloissa.

Vap-henkilö (Vap-viljelijä)

Ase- tai siviilipalvelusvelvollinen, joka virka- tai työtehtävänsä vuoksi on varattu poikkeusoloissa muuhun kuin puolustusvoimien käyttöön.

Kuva: Mediafarmi

Alkutuotannon henkilövaraaminen

- Yhteistoiminta-alue (kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisena) on tehnyt alkutuotannon henkilövarausesitykset
 - Pääsääntöisesti varausesitykset 35-65 – vuotiaista
 - Ruuantuotannon jatkuvuus tilalla poikkeusoloissa
 - Kokonaisuus, jolla poikkeusoloissa voidaan tilojen yhteistyössä ylläpitää alueen normaaliaikojen maataloustuotantoa riittävän laajasti

Alkutuotannon henkilövaraaminen

- Varaushakemukset ratkaisee Puolustusvoimien aluetoimistot
 - Siviilipalveluksen suorittaneiden osalta Siviilipalveluskeskus
- Varaaja saa tiedon henkilövarauspäätöksestä ja ilmoittaa päätöksestä varatulle henkilölle
 - Kunnasta tulee kirjallinen tieto varauksesta varatulle.

Kuva: Mediafarmi

Ajoneuvo- ja työkonevaraukset

- Varaamiskäytäntöä on laajennettu siten, että myös poikkeusolojen maataloustuotantoon varattujen VAP-viljelijöiden kriittinen konekalusto varataan
- Konevaraukset on tältä erää tehty, miten jatkossa päivitys?

Miksi varataan?

- poikkeusoloissa alkutuotannon turvaaminen
- tilojen huoltovarmuus säilyy
- omien koneiden käyttö/huolto/osaaminen/varaosat
- koneiden sopivuus/säädöt jo kohdillaan
- koneet omalla tontilla/ja heti käytössä tarpeen mukaan

Jokaisen kannattaa varautua

- Häiriötilanteet ja seurannaisvaikutukset
 - sään ääri-ilmiöt
 - pandemia
 - maatilan henkilöriskit
 - sähkön/tietoliikenneyhteyksien häiriöt
 - eläintautitilanteet
 - ...
- Varautumisen tueksi
 - [Maavara | Maatilojen varautumisen työkalut](#)
 - MPK:n perus- ja jatkokurssit
 - MTK:n HVK-hankkeen toimintaan osallistuminen

